

REFERAT Natur-, Miljø- og Planudvalget d. 05-11-2025

Mødedato Onsdag d. 05. november 2025 kl. 14:30

Mødested Mødelokale 2, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Mark Palmquist, Karen Lynn Jacobsen, Helle Munk Ravnborg, Søren Schow, Mikael Benzon

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Orientering om status på etablering af Miljøer.....	4
Orientering: Hvor ender affaldet?.....	6
Temadrøftelse - Ny rutekøreplan for BAT.....	10
Godkendelse af aftale om fleksibel udlejning på Paradisvej i Rønne.....	14
Endelig vedtagelse af planlægning for et sommerhusområde ved Hammersø.....	17
Høring af Indsatsplan for regional jordforurening 2026.....	20
Gensidig orientering.....	22
Sager til høring.....	23
Lukket: Lukket punkt: Status på tvisten mellem BOFA og HCS.....	24

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter.

Fraværende

-

Bemærkninger

Punkt 10 blev behandlet efter punkt 3, hvorefter der fortsættes med punkt 4.

Deltagere administrationen

Lisbeth Røgind, Teknisk direktør

Bjarne Sjelle Freund-Poulsen, Driftschef

Louise Lyng Bojesen, Beredskabs- og Miljøchef

Elise Ipsen, udvalgssekretær

Linda Matzen, leder af plan, byg og miljø

Jens Hjul-Nielsen deltog under behandling af punkterne 2, 3 og 10.

Daniel van Dijk Jacobsen, Anne Mette Vesterdahl deltog under behandling af punkt 4.

Punkt 2: Orientering om status på etablering af Miljøer

23/10795

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres.

Formål med sagen

BOFA orienterer om status for etablering af Miljøerne.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Pr. 13. oktober 2025 er der etableret 93 ud af 100 Miljøer. De sidste syv ikke-etablerede placeringer afventer myndighedstilladelser.

Miljøerne er fordelt på 24 byer/områder. I tabellen nedenfor ses antal etablerede Miljøer, samt antal manglende Miljøer inden for en given by/område (se bilag 1 for de præcise placeringer).

By/område	Etableret	Mangler
Allinge	9	0
Arnager	1	0
Balka By	1	0
Balka Strand	2	1
Boderne	1	0
Bølshavn	1	0
Dueodde	8	2
Gudhjem	7	0
Hasle	9	0
Klemensker	1	0
Listed	1	0
Nexø	2	0
Rønne	26	1
Sandkås	3	0
Sandvig	4	1
Snogebæk	3	0
Svaneke	3	0
Sømarken	1	1
Tejn	1	0
Vang	1	0
Vester Sømarken	2	0
Ypnasted	1	0
Øster Sømarken	3	1
Aakirkeby	2	0
Hovedtotal	93	7

Af de 93 etablerede Miljøer, er 24 midlertidigt opstillet, da BOFA afventer de endelige myndighedsgodkendelser (tre placeringer mangler lokalplanhøring, en er i fortsat borgerdialog). BOFA modtager løbende godkendelserne, og går derefter i gang med at gøre de midlertidige placeringer permanente med korrekt underlag, skiltning m.m.

Selvom der er planlagt 100 Miljøer, vil der løbende ske justeringer i antallet, hvis der opstår et behov. Fx overvejer BOFA at etablere en fjerde Miljø i Sandkås, da der i sommerperioden var kapacitetsudfordringer med de eksisterende.

I fire tilfælde er den endelige placering af Miljøen ændret som resultat af borgerdialog (Sahara ved Hasle, Jernbanevej i Rønne, Lersøvej i Rønne og Kirkevej i Listed).

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved orienteringen.

Bilag

Bilag 1 - Placering af BOFAs Miljøer_13.10.25

Punkt 3: Orientering: Hvor ender affaldet?

25/18118

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres.

Formål med sagen

Natur-, Miljø- og Planudvalget har bedt BOFA om en orientering af, hvor affaldet fra genbrugspladser og indsamlingsordninger sendes hen, og hvordan det behandles.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

BOFA håndterer 69 affaldstyper. Hvordan affaldstyperne indsamles og hvor de ender, fremgår af nedenstående liste (opdateret pr. 1. oktober 2025).

Alfabetisk liste over BOFAs affaldsfraktioner:

1. **Asbest-ikke stærk støvende:** Indsamles på genbrugspladsen i Rønne og deponeres på BOFAs deponi i Rønne.
2. **Asfalt:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres, inden det sendes videre til *RGS Nordic* i Gadstrup, hvor det genanvendes til ny asfalt.
3. **Batterier:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
  - a. **Producentansvar:** Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (ERP, European Recycling Denmark) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for, at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
4. **Betonelementer, armeret og isoleret:** Modtages via BOFAs vægt i Rønne og deponeres efterfølgende på Rønne Deponiplads.
5. **Beton:** Indsamles på genbrugspladserne og køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil (stabilt underlag til belægninger som veje, stier og indkørsler).
6. **Big Bags:** Indsamles på genbrugspladserne og afsættes via *Danbørs* og køres til Tyskland hos virksomheden, *RDB-plastik Aukrug*, hvor de genanvendes.
7. **Bilbatterier (akkumulatorer):** Indsamles på genbrugspladserne og køres til *Bornholms Produkthandel*, herefter de sendes videre til *Boliden AB* i Gøteborg, hvor de oparbejdes med henblik på genanvendelse.
8. **Blandet beton, armeret beton, tegl, naturskiffer, granit, sandsten m.v.:** Køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil (stabilt underlag til belægninger som veje, stier og indkørsler).
9. **Blandet tegl og beton:** Indsamles på genbrugspladserne og køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil (stabilt underlag til belægninger som veje, stier og indkørsler).
10. **Blød PVC:** Indsamles på genbrugspladserne og lægges på mellemoplæg på BOFA i Rønne inden det deponeres på Rønne Deponiplads.
11. **Byggegenbrug:** Indsamles på Rønne genbrugsplads. Indsamlede effekter kan gratis afhentes i containeren af borgere og virksomheder, der kan genbruge byggematerialer i andre byggerier.
12. **Deponiaffald:** Grovsorteres på BOFA i Rønne og deponi-egnet affald deponeres i Rønne. Resten udsorteres i korrekte affaldsfraktioner
13. **Donation til genbrug:** Indsamles på genbrugspladserne. Indsamlede effekter overgår gratis til *BRKs genbrugsbutik, Bornholmergarden, Kirkens korshær, Klemensker IF, Aakirkeby IF, Svaneke idrætsklub, Østermarie IF*.

14. **Dæk:** Indsamles på genbrugspladserne og sendes videre til *GENAN* i Viborg mhp. genanvendelse, f.eks. gummifliser til idrætsfaciliteter.
15. **Eternitplader (Asbest):** Se asbest.
16. **Farligt affald:** Indsamles på genbrugspladser og ved husstande. Afhentes på *BOFA* af *STENA Recycling på Fyn*, der sorterer affaldet. Noget bliver adskilt og genanvendt, f.eks. spraydåser, mens andet bliver destrueret ved forbrænding, f.eks. bekæmpelsesmidler.
17. **Fiskenet og trawl:** Indsamles på genbrugspladserne og køres til BOFAs oplagsplads i Rønne. Her ligger det til der er en passende mængde. Efterfølgende tages der stilling til om affaldet skal deponeres i Rønne, eller om muligt, sendes til genanvendelse.
18. **Flamingo (EPS):** Indsamles på genbrugspladserne og køres til Vestermarie. Presses, balles op og sendes til *Bewi* i Hedensted. Her oparbejdes det og nye flamingo produkter fremstilles, som f.eks. isoleringsplader.
19. **Friturefedt:** Indsamles og håndteres af *Fugato*. Bliver herefter bioforgasset hos *Bigadan* i Aakirkeby.
20. **Genbrug:** Indsamles på Rønne genbrugsplads. Indsamlede effekter kan gratis afhentes i containeren af borgere og virksomheder, der kan genbruge effekterne til hvad de har lyst til.
21. **Gips:** Indsamles på genbrugspladserne og samles i Vestermarie. Sendes til derefter til *Norrecco* på Sjælland, hvor det materialerne genanvendes til nye gipsplader.
22. **Glas:** Indsamles på genbrugspladserne og i ca. 40 kuber fordelt rundt på øen. Sendes via *Danbørs* til *Reiling* i Næstved, hvor det genanvendes til nye glasprodukter hos *Ardagh* i Næstved.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun ansvarlig for indsamling og pakning af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at fraktionen genanvendes, eller genbruges
23. **Glas/metal blandet:** Indsamles ved husstande og samles i Vestermarie. Sendes derefter, via *Danbørs*, til *Reiling* i Næstved, hvor det sorteres. Sendes efter sortering til genanvendelse hos *Ardagh* i Næstved.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun ansvarlig for indsamling og pakning af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at fraktionen genanvendes, eller genbruges
24. **Haveaffald:** Indsamles på genbrugspladser og ved husstande. Komposteres og sorteres i Rønne. Sigteresten bruges til forbrænding.
25. **Hele mursten:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres inden de sendes til *Gamle mursten* i Svendborg, hvor de renses og sælges som genbrugsmursten til byggeri. BOFA forventer selv at kunne rense og sælge mursten fra februar 2026.
26. **Hård PVC:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres inden det afsættes via *Danfiber* til *Poisibi Nyborg*, hvor det grovsorteres, neddeles og presses til baller. Sendes herefter til virksomheden, *Krass* i Holland, hvor det finsorteres, granuleres og sælges videre til genanvendelse – f.eks. til fremstilling af kloakrør.
27. **Imprægneret træ:** Indsamles på genbrugspladserne og sendes via *Gemidan* til forbrænding i Tyskland, da dansk lovgivning forbyder afbrænding af imprægneret træ uden en særlig godkendelse fra Miljøstyrelsen.
28. **Jord:** Indsamles på genbrugspladserne og samles på karteringspladsen (modtageareal for jord) i Rønne. Jordprøver angiver hvor jorden ender. Ren jord til afdækning på deponi, lettere forurenede jord pt. i Nexø Lystskov, svært forurenede jord på deponiet, og svært olieforurenede jord til rensning.
29. **Jord til karteringsplads (modtageareal for jord):** Indsamles på genbrugspladserne. Se ”28. Jord” ovenfor.
30. **Klinisk risikoaffald:** F.eks. kanylebokse og medicinrester. Indsamles af *BOFA* rundt på øen hos tandlæger, lægehuse mv. Affaldet sendes til *ARC (Amager Ressource Center)*, hvor det forbrændes med den rette temperatur, så risikoen for smitte o.l. forsvinder.
31. **Kompost:** Udleveres gratis på *BOFAs* haveaffaldspladser
32. **Køleudstyr:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, H.J. Hansen) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
33. **Ledninger og kabler:** Indsamles på genbrugspladserne og afhentes efterfølgende på *BOFA* af *Bornholms Produkthandel*, hvor de sendes videre til *HJHansen Recycling* i Odense, hvor det granuleres og udsorteres som kobber og plast. Kobber smeltes om og bruges i kabelproduktionen på ny, mens plasten typisk genanvendes som standere til vejskilte o.l.
34. **Lettere forurenede jord:** Se ”28. Jord” ovenfor
35. **Lettere olieforurenede jord til rensning:** Se ”28. Jord” ovenfor. Lettere olieforurenede jord følger lettere forurenede jord til Nexø Lystskov.
36. **Lithiumbatterier:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (ERP, European Recycling Denmark) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
37. **Lyskilder:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.

- a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, Stena Recycling) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
38. **Lysstofrør:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
- a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, Stena Recycling) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
39. **Mad- og drikkekartoner:** Indsamles på genbrugspladser og ved husstande. Samles og balles op i Vestermarie. Sendes derefter til Vojens, hvor noget genanvendes og noget nyttiggøres.
- a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun ansvarlig for indsamling og opballing af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at fraktionen genanvendes, eller genbruges.
40. **Madaffald:** Indsamles fra husstandsaffaldsindsamlingen og lagres kortvarigt hos Fugato på Balka. Efterfølgende sendes madaffaldet med lastbil til *Gemidan* i Ølstykke, hvor det bioforgasses. Biogassen bruges til at producere varme og el. Restproduktet anvendes af landbruget som biokompost.
41. **Mellemstort elektronik:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
- a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, H.J. Hansen) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
42. **Metal:** Indsamles på genbrugspladserne og sendes herefter til *Bornholms Produkthandel*, hvor det neddeles. Efterfølgende sendes metallet til *HJHansen Recycling* i Odense, her sorteres det overordnet i metaltyper og omsmeltes mhp. genanvendelse.
43. **Pap:** Indsamles på genbrugspladserne og ved husstande. Afsættes via *Danfiber* til *Skjern papirfabrik*, hvor det genanvendes til nye papprodukter.
- a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober delvist omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun delvis ansvarlig for indsamling og opballing af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at den del af affaldsfraktionen, der omhandler emballagepap genanvendes, eller genbruges.
44. **Papir:** Indsamles på genbrugspladserne og ved husstande. Afsættes via *Danfiber* til *Skjern papirfabrik*, hvor det genanvendes til nye papirprodukter.
- a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober delvist omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun delvis ansvarlig for indsamling og opballing af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at den del af affaldsfraktionen, der omhandler emballagepapir genanvendes, eller genbruges.
45. **Papir til sikkerheds makulering:** Afleveres på BOFAs genbrugscenter i Vestermarie, hvor det makuleres. Afsættes herefter via *Danfiber* til *Skjern papirfabrik*, hvor det genanvendes til nye papirprodukter.
- a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober delvist omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun delvis ansvarlig for indsamling og opballing af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at den del af affaldsfraktionen, der omhandler emballagepapir genanvendes, eller genbruges.
46. **PCB-holdigt affald (typisk ældre vinduesrammer):** Indsamles via Vægten i Rønne og Deponeres på BOFAs deponi i Rønne
47. **Plast:** Indsamles på genbrugspladser og ved husstande. Afsættes via *Danbørs* til *Ribe Flaskecentral*, hvor en del af plasten genanvendes, mens en del nyttiggøres i forbrændingsovn.
- a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun ansvarlig for indsamling og opballing af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at fraktionen genanvendes, eller genbruges.
48. **Plastfolier:** Indsamles på genbrugspladserne og afsættes via *Danbørs* og køres til Tyskland hos virksomheden, *RDB-plastik Aukrug*, hvor det genanvendes til nyt plastfolie.
- a. Producentansvar: Fraktionen er pr. den 1. oktober omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derefter kun ansvarlig for indsamling og opballing af fraktionen. Producenten, eller virksomhed hyret af producenten, er efter indsamling/opballing ansvarlig for at fraktionen genanvendes, eller genbruges.
49. **Printerpatroner:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
- a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Tonergenbrug.dk) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
50. **Ren normalt armeret beton:** Indsamles på genbrugspladserne og køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil (stabilt underlag til belægninger som veje, stier og indkørsler).

51. **Ren svært armeret beton** Indsamles på genbrugspladserne og køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil (stabilt underlag til belægninger som veje, stier og indkørsler). Kræver dog lidt tungere knusegrej.
52. **Ren tegl:** Indsamles på genbrugspladserne og køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil (stabilt underlag til belægninger som veje, stier og indkørsler).
53. **Rest efter sortering (småt):** Indsamles på genbrugspladserne og tjekkes inden oplagring. Herefter nyttiggøres det i BOFAs forbrændingsovn og veksles via RVV til fjernvarme i Rønne.
54. **Rest efter sortering (stort):** Indsamles på genbrugspladserne og tjekkes og affaldet neddeles inden oplagring. Herefter nyttiggøres det i BOFAs energianlæg og veksles via RVV til fjernvarme i Rønne.
55. **Restaffald (husstande):** Indsamles ved husstandene og herefter nyttiggøres det i BOFAs energianlæg og veksles via RVV til fjernvarme i Rønne.
56. **Sanitet og porcelæn:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres. Efterfølgende sendes affaldet til *Norrecco* i København, hvor det genanvendes i f.eks. store betonelement "Lego" klodser til båseinddeling.
57. **Slam:** Modtages via BOFAs vægt i Rønne og deponeres efterfølgende på Rønne Deponiplads. Den flydende del løber i gennem "deponibunken" og bliver herefter "fanget" sammen med regnvand mv. (kaldet Perkolat). Perkolatet sendes til rensning på rensningsanlæg.
58. **Småt elektronik:** Indsamles på genbrugspladser og ved husstande og oplagres i kort tid.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, H.J. Hansen) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
59. **Spildolie leveret i tankvogn:** Samles på omlastningsstationen for farligt affald i Rønne og sendes derefter til Avista Oil, der renser/raffinerer olien og genbruger den til nye olieprodukter.
60. **Sten og grus:** Indsamles på genbrugspladserne og køres til modtageanlæg i Rønne, neddeles og sælges som genbrugsstabil.
61. **Stort elektronik:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i kort tid.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, H.J. Hansen) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
62. **Svært olieforurennet jord til rensning:** Renses i Rønne vha. hestemøg og analyseres efterfølgende. Analyserne angiver hvor jorden ender. Se "Jord" ovenfor.
63. **Tekstilaffald:** Indsamles på genbrugspladser og ved husstande. Forsorteres og oplagres i Rønne. Sendes herefter til *AffaldPlus* i Næstved, hvor det finsorteres, herefter sendes tekstilerne videre til genbrug, genanvendelse og nyttiggørelse.
64. **Træ til genanvendelse:** Indsamles på genbrugspladserne og samles i Rønne. Neddeles og sendes til *Kronospan* i Jylland, hvor det genanvendes til nye spånplader.
65. **Træstød over 80 cm i diameter:** Indsamles på genbrugspladserne og via BOFAs vægt. Neddeles og komposteres i Rønne. Sigteresten (som er den del, der ikke blev komposteret tilstrækkeligt, f.eks. større grene) bruges til forbrænding.
66. **Tungmetal/kemikalieforurennet jord og fejjeaffald:** Afleveres på *BOFA* i Rønne og deponeres.
67. **Tv og skærme:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres i Rønne.
  - a. Producentansvar: Fraktionen er omfattet af producentansvarslovgivningen. BOFA er derfor kun ansvarlig for indsamling og kortvarig oplagring af fraktionen. Producenten, eller virksomhed (Elretur, H.J. Hansen) hyret af producenten, er efter indsamling/oplagring ansvarlig for at fraktionen genanvendes, genbruges, nyttiggøres eller deponeres.
68. **Vinduer:** Indsamles på genbrugspladserne og oplagres, inden de sendes til *RGS Nordic* i Herlufmagle, hvor en del af materialerne genanvendes, f.eks. træ og glas. Det, der ikke kan genanvendes, nyttiggøres ved forbrænding eller deponeres.
69. **Myndighedsaffald (ofte fortroligt):** F.eks. konfiskerede euforiserende stoffer/planter, konfiskerede smuglervarer, invasive planter, destruktions af dyr med zoonotiske sygdomme (som kan smitte mellem dyr og mennesker). Afleveres direkte i energianlæggets affaldstragt og nyttiggøres. Der er dermed ikke yderligere risiko for menneskelig kontakt med myndighedsaffaldet.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved orienteringen.

Punkt 4: Temadrøftelse - Ny rutekøreplan for BAT

25/19352

Sagsgang

Natur, Miljø og Planudvalget beslutter

Formål med sagen

Natur-, Miljø- og Planudvalget (NMPU) har i forlængelse af budgetforhandlingerne ønsket en temadrøftelse af BAT's køreplan, med henblik på at drøfte og prioritere de centrale pejlemærker og fokuspunkter, for BAT's kommende køreplan, herunder serviceniveau, rutestruktur, interesserbehov og adgang til centrale funktioner. Drøftelsen skal munde ud i en senere politisk stillingtagen til, hvilke elementer BAT skal arbejde videre med, ved en eventuel revision af rutekøreplanen, heri om der er tiltag fra Regeringens nedsatte Ekspertudvalg der skal indgå i en samlet ruteplans løsning. Der lægges også op til at der udarbejdes en prioriteret rækkefølge for tilpasning, såfremt ikke alle funktioner kan opretholdes inden for den nye rutekøreplan.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

NMPU har i forlængelse af Kommunalbestyrelsens budgetseminar, ønsket en temadrøftelse af BAT's køreplan med henblik på, at vurdere om den nuværende rutestruktur og serviceniveau matcher Bornholms mobilitetsbehov. Øens særlige geografi, spredte bosætning og fravær af bl.a. andre offentlige transportformer, som f.eks. metro og jernbane er et vilkår der skal indgå i overvejelserne, om fastlæggelsen af serviceniveauet for en fleksibel og sammenhængende kollektiv bustrafik.

Der er behov for at sikre adgang til centrale funktioner på øen som sundhed, uddannelse, arbejdspladser og overregionale transportknudepunkter.

Sagen behandles med hjemmel i Lov om Trafikselskaber (§ 5 og § 6), Lov om buskørsel (§ 4 og § 6), samt Buskørselsbekendtgørelsen (§ 3 og § 10), hvor kommunen og trafikselskabet i fællesskab kan planlægge og tilpasse rutekørsel og mobilitetstilbud efter lokale behov. (Uddybet og samlet i en samlet oversigt jf. vedhæftede bilag *Juridisk grundlag for ændring af køreplan og mobilitetstilbud*)

Udvalget har tidligere drøftet BAT's nuværende køreplan, og på den baggrund har administrationen udarbejdet forslag til emner, der vil indramme drøftelsen af fokuspunkter og pejlemærker for arbejdet med en ny rutekøreplan.

Administrationen anbefaler med udgangspunkt i ovennævnte, at følgende emner indgår i Temadrøftelsen:

1. Mulighed for omlægning, forkortning eller udvidelse af ruter:

Drøftelse af, om visse ruter kan tilpasses for at øge effektivitet og tilgængelighed, f.eks. ved at lave hurtigere forbindelser, samle ruter, ændre endestationer eller udvide betjeningen til nye knudepunkter.

2. Samkoordination med vigtige interessenter og funktioner:

Køreplanen bør understøtte adgang til centrale funktioner og institutioner, hvor mobilitet er afgørende. Sammenhæng mellem bus, færge og andre vigtige interessenter bør prioriteres.

3. Politisk prioritering af serviceniveau og funktioner ved begrænset kapacitet:

Hvis fuld dækning eventuelt ikke er mulig, bør udvalget fastlægge en politisk prioriteret rækkefølge for hvilke funktioner, interessenter og områder, der skal tilgodeses først.

4. Brugerinddragelse med relevante aktører:

Der indtænkes en styrket brugerinddragelse i planlægningen af BAT's nye køreplan. Det anbefales at afholde en fælles workshop med relevante interessenter og brugerrepræsentanter, herunder uddannelsesinstitutioner, pendlergrupper, brugerråd og andre relevante lokale aktører. Workshoppen formål er at kvalificere drøftelsen og sikre, at køreplanen afspejler tværgående behov og konkrete ruteønsker. Derudover foreslås det at styrke den løbende dialog via BAT's brugerråd, som kan fungere som fast sparringspartner i den løbende planlægning. Som inspiration kan der kigges ind i Midttrafik's model, hvor digital feedback, høringsrunder og systematisk brugerinput indgår som en integreret del af ruteplanlægningen. En lignende tilgang kan overvejes på Bornholm for at sikre bredere ejerskab og bedre tilpasning til lokale behov. (Se bilag - *Sammenligning af brugerinddragelse – BAT vs. Midttrafik*)

Ovennævnte skal afspejle øens særlige afhængighed af bustrafikken, som eneste kollektive transportform og behovet for sammenhæng med de vigtigste interessenter og overregionale forbindelser.

Derudover anbefales det, at udvalget i drøftelserne overvejer om følgende skal indgå som supplerende løsninger til køreplanen:

Baggrunden for drøftelsen:

BAT's rådgivende bestyrelse, har haft fokus på at arbejde med digitalt rejsekort og ny takststruktur, og en ny takststruktur blev vedtaget i Kommunalbestyrelsen i september 2025

Ekspertudvalgets anbefalinger:

Ekspertudvalget nedsat af Folketinget i 2023, har fremlagt anbefalinger om fremtidens kollektive trafik, herunder behovet for bedre sammenhæng mellem transportformer, fleksible løsninger i yderområder og styrket digital brugeroplevelse. BAT's rådgivende bestyrelse, har tidligere bakket op om arbejdet, hvilket har dannet grundlag for den nævnte beslutning om med digitalt rejsekort og ny takststruktur. Ekspertudvalgets anbefalinger kan ligeledes med fordel indgå i drøftelsen. (Se bilag - *Uddrag af ekspertudvalgets anbefalinger om kollektiv trafik (2024 - 2025) – med Bornholmsk perspektiv*).

Testforsøg:

Der er allerede flere testforsøg i gang i kommuner, der på mange områder kan sammenlignes med Bornholm. Nedenfor er der beskrevet to konkrete eksempler på mulige supplerende løsningsmodeller

Eksempel 1 - Flextur:

Som inspiration til mulige pilotprojekter og supplerende løsninger peger erfaringer fra kommuner som Lolland og Guldborgsund på, at fleksible transporttilbud som Flextur med mulighed for faste aftaler og rabatordninger kan styrke mobiliteten og livskvaliteten — særligt for ældre, unge og borgere uden adgang til bil. Flextur fungerer som behovsstyret kørsel, hvor borgeren bestiller sin tur via app eller telefon, og turen tilrettelægges ud fra individuelle behov og mulighed for samkørsel. Denne løsning kan dog være forbundet med øgede transportomkostninger.

Erfaringer fra Guldborgsund og Lolland kommuner viser, at Flextur som behovsstyret kørsel ikke nødvendigvis er billigere i drift end traditionel rutekørsel. Movia og Region Sjælland har derfor lanceret forsøgsordningen *Flextur Rabat*, hvor passagerer kan få op til 60 % rabat, hvis de accepterer et bredere afhentningsinterval (fire timer i stedet for én). Det gør ordningen mere økonomisk attraktiv for brugeren, men det ændrer ikke ved, at den samlede driftsomkostning pr. passager ofte er højere end ved normal rutekørsel.

Konklusion: Flextur kan styrke mobiliteten og livskvaliteten, især for borgere uden bil, men erfaringsmæssigt er løsningen ikke billigere i drift. Den kræver derfor politisk afvejning mellem fleksibilitet og økonomi, og bør overvejes som supplement eller pilotprojekt, hvor rutekørsel er udfordret.

(Se bilag - *Flextur og behovsstyret mobilitet i yderområder – Inspiration og model for Bornholm*)

Eksempel 2 – Nærbus:

I Faxe Kommune har Movia afprøvet modellen Nærbus, hvor faste ruter er erstattet af buskørsel på bestilling. Her vælger borgeren selv tidspunkt og destination, og turen bestilles digitalt eller telefonisk. Nærbus kører uden fast køreplan og rute, og har vist sig velegnet i områder med lav efterspørgsel eller nedlagte ruter.

Erfaringer viser:

- Nærbus giver større fleksibilitet og bedre tilgængelighed for borgerne
- Modellen er særligt anvendelig til skolekørsel og fritidstransport i yderområder
- Der er tæt samarbejde med lokale aktører, herunder skoler, ælderåd og handicaporganisationer
- Transportøkonomisk er løsningen ikke nødvendigvis billigere end traditionel rutekørsel, men den kan give bedre service for samme midler

Konklusion: Nærbus-modellen kan inspirere til en Bornholmsk variant, særligt i områder med lav frekvens eller omlagte ruter. Den kan afhjælpe mobilitetsudfordringer og styrke tilgængelighed uden at kræve fuld rutebetjening. Dog bør økonomi og kapacitet vurderes nøje, da modellen ikke automatisk medfører lavere driftsomkostninger.

Se bilag - *Erfaring med Nærbus - Bus på bestilling i Faxe Kommune*)

Selvom disse to modeller ikke aktuelt indgår i BAT's nuværende tilbud, kan de overvejes som afsæt for lokale pilotprojekter eller som supplement til en mere helhedsorienteret mobilitetsløsning på Bornholm. Særligt i yderområder, hvor den kollektive busstrafik er den eneste landbaserede transportform.

(Se ligeledes Bilag: *Procesmodel: Behovsstyret mobilitet – fra bestilling til transport*)

Omkostningsniveauer ved forskellige transportformer:

Som baggrund for drøftelsen af supplerende løsninger henvises til ekspertudvalgets rapport om takster og økonomi, hvor der fremgår væsentlige forskelle i omkostninger pr. passagerkilometer ved rutekørsel, Flextur og andre behovsstyrede modeller. Rapporten viser bl.a., at Flextur typisk har højere enhedsomkostninger end traditionel rutekørsel, mens Nærbus endnu ikke er fuldt dokumenteret økonomisk. En oversigt over nøgletal og vurderinger fremgår af bilag.

(Se ligeledes Bilag: *Økonomiske nøgletal – Rutekørsel, Flextur og Nærbus*)

Mulighed for et todelt implementeringsspor:

I forhold til ovennævnte eksempler jf. ekspertudvalgets anbefalinger, kan der med fordel i temadrøftelsen drøftes omkring muligheden for et todelt implementeringsspor, hvor der arbejdes videre med:

- Et **kortere og mere direkte forløb** med fokus på justeringer og omlægninger af den eksisterende køreplan, som kan træde i kraft ved opstart af ordinær drift i august 2026
- Et **længere og mere forberedelsestungt spor**, hvor der undersøges muligheder for at indføre nye ydelser som f.eks. Nærbus eller andre behovsstyrede løsninger. Dette vil kræve nærmere afklaring af køretøjer, IT-plattform, prissætning og organisering, og kan derfor ikke forventes implementeret samtidig med den generelle køreplansrevision

Yderligere inspiration til Temadrøftelsen - Passagerernes behov og prioriteringer:

Undersøgelsen *Danskerne og kollektiv transport 2023* fra Forbrugerrådet Tænk og Passagerpuls viser, at danskernes tilfredshed med den kollektive transport er faldende, især på grund af høje priser, få afgang og manglende pålidelighed. Samtidig peger rapporten på et stort potentiale for øget brug, hvis der sker konkrete forbedringer.

Uddrag fra rapporten viser, at:

- **Unge efterspørger** billigere billetter, kortere rejsetid og afgang, der passer bedre til uddannelse og arbejde.
- **Borgere i landdistrikter** efterlyser flere afgang og lettere adgang til transport fra bopælen. Mange må fravælge aktiviteter, hvis de ikke har adgang til bil.
- **Rejsetid, frekvens og punktlighed** er, næstefter pris, de vigtigste faktorer for passagererne.

- **Takststrukturens betydning** fremhæves, bl.a. med forslag om lavere priser på længere rejser, hvor konkurrencen med bilen er størst.

Passagerpulsens anbefaler derfor, at der prioriteres forbedringer af rejsetid, frekvens og pålidelighed, også selvom det kan betyde færre stop og mindre geografisk dækning. Disse indsigter kan med fordel indgå i drøftelserne omkring den strategiske revision af BAT's køreplan.

(Se bilag: *Danskerne og kollektiv transport 2023 – Passagerpulsens*)

Næste skridt – Beslutningssag til december mødet:

På baggrund af temadrøftelsen, vil BAT samle op på de politiske overvejelser og input fra udvalget, og udarbejde en sag til behandling på december mødet. Den kommende sag vil bl.a. omfatte:

- Forslag til justeringer i rutestruktur og serviceniveau
- Prioritering af centrale funktioner og geografiske områder ved begrænset kapacitet
- Konkrete forslag til tiltag omkring fremtidig brugerinddragelse
- Vurdering af eventuelle supplerende løsninger og muligheder for pilotprojekter og test af fleksible modeller.

Sagen vil danne grundlag for en konkret politisk stillingtagen til revision af BAT's nuværende rutekøreplan og mobilitetstilbud, og sætte retningen for det videre arbejde hermed. Arbejdet med at tilrettelægge og implementere den nye køreplan, vil ske fra januar 2026 og kunne træde i kraft i august 2026.

Økonomiske konsekvenser

Der er umiddelbart ingen økonomiske konsekvenser, da drøftelsen og den videre planlægning holdes inden for eksisterende budgetramme.

I de kommende sager til beslutning vil eventuelle ændringer i serviceniveau eller pilotprojekter blive vurderet ift. om de vil kræve særskilt behandling og finansieringsafklaring. En ny endelig køreplan vil blive forelagt den samlede kommunalbestyrelse til endelig godkendelse.

Eventuelle pilotprojekter og nye transportløsninger som flextur, nærbus eller bus på bestilling etc., vil kræve afklaring af udgifter hertil samt evt. finansiering. Der kan ligeledes undersøges nærmere omkring muligheder for, at søge midler via statslige puljer til grøn omstilling og mobilitet i yderområder. Økonomisk overslag udarbejdes i forbindelse med konkret projektforslag til ny rutekøreplan. Økonomi vil blive inddraget efter behov.

Bilag

Bilag - Sammenligning af brugerinddragelse – BAT vs. Midttrafik

Bilag - Uddrag af ekspertudvalgets anbefalinger om kollektiv trafik (2024 - 2025) – med Bornholmsk perspektiv

Bilag - Flextur og behovsstyret mobilitet i yderområder – Inspiration og model for Bornholm

Bilag - Erfaring med Nærbus - Bus på bestilling i Faxe Kommune

Bilag - Juridisk grundlag for ændring af køreplan og mobilitetstilbud

Bilag - Danskerne_og_kollektiv_transport_2023

Bilag - Procesmodel - Behovsstyret mobilitet – fra bestilling til transport

Bilag - Økonomiske nøgletal – Rutekørsel, Flextur og Nærbus

Punkt 5: Godkendelse af aftale om fleksibel udlejning på Paradisvej i Rønne

24/20637

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Kommunalbestyrelsen besluttede den 19. december 2024, at der skulle indgås et samarbejde med DVB Parken om at opføre nye almene boliger på Paradisvej i Rønne. Administrationen har forhandlet en aftale om fleksibel udlejning med DVB Parken således, at kommunen får indflydelse på, hvilke målgrupper, der kan flytte ind i de nyopførte boliger.

Der gives en status for projektet i øvrigt.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering i Natur, Miljø- og Planudvalget.

Direktionen indstiller, at

- aftalen (jf. bilag 1) med DVB Parken om fleksibel udlejning godkendes.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 04-11-2025

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget sender sagen retur til administrationen med et ønske om en yderligere og mere detaljeret belysning.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune og DVB Parken har indgået en samarbejdsaftale, som blev underskrevet i slutningen af august.

Sideløbende med dialogen om samarbejdsaftalen har DVB Parken og kommunens administration drøftet rammerne for, hvilke målgrupper de nyopførte boliger skal kunne udlejes til. Udkast til en aftale om fleksibel udlejning, der er godkendt af DVB Parkens bestyrelse, er vedlagt som bilag 1.

Derudover er der i tiden siden kommunalbestyrelsen valgte DVB Parken som samarbejdspartner i december 2024 sket flere afklaringer, som administrationen vil oplyse om.

Aftale om fleksibel udlejning

Det er relativt nyt, at Bornholms Regionskommune ønsker at gøre brug af muligheden for at indgå en aftale om fleksibel udlejning. Men i forhold til at understøtte de boligpolitiske mål og visionen om en blandet beboersammensætning, er en aftale om fleksibel udlejning et godt værktøj.

Fleksibel udlejning i boligafdelingen medfører, at en andel af afdelingens boliger skal udlejes efter særlige kriterier. Ved indgåelse af aftalen fastlægges de kriterier der skal anvendes og, hvordan disse skal prioriteres i forhold til hinanden.

Der er vide rammer for, hvilke kriterier der kan aftales mellem kommunen og boligorganisationen. Kriterierne må dog ikke være så snævre, at de i praksis udelukker bestemte grupper fra at få en bolig, ligesom de ikke må diskriminere bestemte grupper på grund af race, hudfarve, afstamning eller national/etnisk oprindelse.

Rammerne for fleksibel udlejning er beskrevet i bilag 2.

DVB Parkens beboere i de eksisterende boligafdelinger domineres af seniorer, hvilket også gør sig gældende for boligsøgende på DVB Parkens interne ventelister. Den fælles vision for det nye byggeri på Paradisvej er imidlertid at skabe et boligområde med fællesskab på tværs af generationer og familiestørrelser.

For at understøtte de politiske ønsker om at tiltrække børnefamilier og borgere i job, har administrationen fokus på at påvirke ventelisterne til boligafdelingen, så disse målgrupper i en periode får forrang til dele af de nye boliger. Således indgår det i aftalen, at 75% af boligerne skal udlejes efter en ekstern venteliste første gang, de udlejes. Herefter er det hver anden bolig, der gives til borgere på den eksterne venteliste. På den eksterne venteliste er der forrang for børnefamilier, par og enlige, der flytter til øen og har job på Bornholm. Som det sidste af fire kriterier prioriteres de, der har solgt et helårshus. Dette skal understøtte mobiliteten på boligmarkedet.

I projektet indgår to særlige tilgængelighedsboliger. De er større og kan rumme specialudstyr. Disse to boliger tildeles efter den interne venteliste til dem, der har varig funktionsnedsættelse.

Orientering om projektets status i øvrigt

Indretning for fællesskab og attraktion

De nye boliger skal være attraktive at bo i og som nævnt ovenfor er det visionen, at fællesskab skal være en del af hverdagen blandt beboerne. Indretningen af boligområdet har stor betydning for både attraktionsværdi og understøttelsen af fællesskabet og følelsen af tryghed.

Fællesskabet understøttes ved at beboerne ser hinanden og mødes i det daglige. Det understøttes ved at vende alle indgange til boligerne ind mod det fælles friareal i midten. Fælleshuset placeres som et centralt ”ankerpunkt” i midten af bebyggelsen, hvilket understøtter, at det bliver et naturligt samlingspunkt for beboerne.

Når dagligdagen skal fungere, så skal der være plads til de ting, som man omgiver sig med. Derfor arbejdes der med 1½ p-plads pr. bolig og plads ved hver bolig til ladebatter, kabinescootere, rollatorer mm.

Kernefortællingen om den kommende boligafdeling fremgår af bilag 3.

Procesplan – de næste skridt

Følgende processtrin er identificeret. Administrationen vil overveje om nogle af de politiske beslutninger kan slås sammen, så der bliver færre sager:

- Skitseprojektet viderebearbejdes
- Lokalplan igangsættes med afsæt i skitseprojektet (NMPU, ØKU)
- Anlægsbevilling til arkæologiske og geotekniske undersøgelser (ØKU, KB)
- Forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan godkendes (NMPU, ØKU og KB)
- Offentlig høring 8 uger
- Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg og lokalplan (NMPU, ØKU, KB)
- Godkendelse af Skema A (EBBU, ØKU, KB)
- Salgssag (ØKU, KB)
- Rådighedsbeløb til anlæg af fortov mm (NMPU, ØKU, KB)
- Anlægsbevilling til anlæg af fortov mm (NMPU, ØKU, KB)
- Udstykning, endeligt skøde
- Udbud og licitation afholdes af DVB Parken
- Byggeansøgning og myndighedsbehandling
- Bygge- og anlægsfase

- Kommunale anlægsarbejder iværksættes

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Udkast til Aftale om fleksibel udlejning med DVB-Parken vedr Paradisvej

Bilag 2 Notat om brug af reglerne vedr. fleksibel udlejning

Bilag 3 Kernefortælling Paradisvej

Punkt 6: Endelig vedtagelse af planlægning for et sommerhusområde ved Hammersø

22/1649

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Forslag til kommuneplantillæg nr. 31 (bilag 1) samt forslag til lokalplan nr. 141 (bilag 2) for et sommerhusområde ved Hammersø har været i høring fra den 9. juli 2025 til den 3. september 2025. Der indkom to individuelle høringssvar i høringsperioden. Hovedtemaerne i de indkomne høringssvar er, at der ikke bør muliggøres byggeri, samt at hvis der alligevel bliver muliggjort byggeri, bør der stilles større krav til byggeriets udformning.

Kommunalbestyrelsen skal beslutte, om planerne skal endeligt vedtages, og om planerne skal tilpasses som følge af høringssvarene.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Kommuneplantillæg nr. 31 samt lokalplan nr. 141 for et sommerhusområde ved Hammersø endeligt vedtages med de foreslåede ændringer, jf. sagsfremstillingen.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

For stemte Søren Schow og Mark Palmquist.

Imod stemte Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon.

Karen Lynn Jacobsen afventer sin stillingtagen.

Der er stemmelighed.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. juni 2025 forslag til kommuneplantillæg nr. 31 og lokalplan nr. 141 for et sommerhusområde ved Hammersø. Planforslagene var herefter i otte ugers offentlig høring fra den 9. juli 2025 til den 3. september 2025.

Oversigtskort med indtegnat planområde

Under den offentlige høring indkom der to høringssvar, som fremgår i deres fulde længde af bilag 3 og i resumeret form af bilag 4. Af bilag 4 fremgår også grundejers og administrationens bemærkninger til de enkelte høringssvar, som herunder gengives i kort form.

Det ene høringssvar er indsendt af Danmarks Naturfredningsforening, Bornholm (DN), som gør indsigelse imod, at planlægningen for sommerhusområdet vedtages, da sommerhusområdet efter DNs opfattelse vil være uhensigtsmæssigt og i modstrid med planlægningen for området, kommunens naturpolitik og søbeskyttelseslinjen (naturbeskyttelseslovens § 16).

Det andet høringssvar er indsendt af en gruppe bestående af 14 grundejere i området, som mener, at der ikke bør tillades nyt byggeri, og såfremt der alligevel tillades byggeri, bør der stilles større krav til byggeriets udformning.

Administrationen bemærker hertil, at planlægningen for sommerhusområdet ikke vurderes som værende i strid med planlægningen for området eller kommunens naturpolitik. Der er endnu ikke taget stilling, hvorvidt der kan dispenseres fra søbeskyttelseslinjen, da der ikke foreligger et konkret byggeprojekt. Bebyggelsesomfanget i lokalplanforslaget er dog afstemt i forhold til, at det ikke er usandsynligt, at der kan opnås en dispensation. Administrationen foreslår en tilpasning/ændring af lokalplanens bestemmelse, som omhandler facadehøjder, da tilpasningen findes hensigtsmæssig i forhold til lokalplanens senere administration og samtidig håndterer bekymringen, der fremgår af høringssvaret. Administrationen vurderer derudover, at planforslagene er tilpasset området.

Forslag til ændringer

På baggrund af de indkomne høringssvar, grundejers bemærkninger hertil samt redaktionelle overvejelser foreslår administrationen følgende ændringer:

1. Bestemmelsen omhandlende facadehøjder (§ 5.4) ændres til:

Facadehøjden for facader mod Hammershusvej og Langebjergvej må ikke overstige 3 meter målt fra overkanten af søklen. Gavltrekanter er undtaget herfra.

2. Noten til bestemmelsen omhandlende facadehøjder (§ 5.4) ændres til:

Ved 'facader mod Hammershusvej og Langebjergvej' forstås de af bygningernes facader, som ligger langs med og ud til de omtalte veje.

Ved gavltrekanter forstås den øverste, trekantede del af endemuren (gavlen) på en bygning med saddetag og tilsvarende tagformer.

Tidsbegrænset planlægningsmulighed

Sommerhusområdet ved Hammersø er udpeget i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen, der bortfalder den 15. januar 2026. Hvis planerne ikke vedtages og offentligt bekendtgøres inden fristen, fortabes planlægningsmuligheden.

Den videre proces

Såfremt kommunalbestyrelsen endeligt vedtager kommuneplantillæg nr. 31 samt lokalplan nr. 141, vil planerne blive offentlig bekendtgjort og hermed træde i kraft. Fra ikrafttrædelsen vil der være en klagefrist på fire uger.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Forslag til kommuneplantillæg nr. 31

Bilag 2 - Forslag til lokalplan nr. 141

Bilag 3 - Indkomne høringssvar

Bilag 4 - Resumé af høringssvar og bemærkninger hertil

Punkt 7: Høring af Indsatsplan for regional jordforurening 2026

25/9807

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Resumé

Center for Miljø, Plan og Kultur har udarbejdet et forslag til indsatsplan 2026 for den prioriterede indsats mod jordforurening. I forslaget til indsatsplanen, der er vedlagt som bilag, er de specifikke forureningstyper og adresser, der er prioriteret til undersøgelser i 2026, angivet. Udkastet sendes i offentlig høring i 4 uger, hvorefter den endelige indsatsplan vil blive fremlagt til politisk godkendelse.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Forslaget til indsatsplanen for forurenede grunde i 2026 sendes i offentlig høring i 4 uger.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

I henhold til jordforureningsloven skal Bornholms Regionskommune årligt udarbejde en indsatsplan, hvor der redegøres for den planlagte undersøgelses- og afværgeindsats det kommende år. For at inddrage offentligheden skal indsatsplanen i høring på regionskommunens hjemmeside. Herefter behandles og vedtages den endelige version af Natur-, Miljø- og Planudvalget under hensyntagen til eventuelle høringssvar.

Indsatsen prioriteres ud fra følgende strategiske pejlemærker:

- Forureneren betaler.
- Indsats hvor behovet er størst.
- Mest muligt miljø for færrest ressourcer.

I 2026 planlægges åbning af 4–6 nye sager med fokus på følsom arealanvendelse og risiko for påvirkning af målsat overfladevand. Der gennemføres undersøgelser af Byå, og indsatsen mod klorerede opløsningsmidler fortsætter med etablering af et nyt afværagesystem ved renseriet Textilia samt drift og overvågning af fem eksisterende anlæg i Allinge og Rønne.

Der arbejdes fortsat med opfølgning på ældre sager, hvor over 130 grunde forventes registreret i Jordforureningens Arealregister (JAR) ved årets udgang. JAR, som er udviklet af regionerne, har overtaget indberetningen af data til DKJord, en offentlig database udviklet af Danmarks Miljøportal, der håndterer og offentliggør oplysninger om jordforurening i Danmark. Ca. 250 sager er stadig registreret i det tidligere system GeoEnviron og skal overføres til JAR. Når disse sager er overført, vil de blive vurderet, og der vil blive truffet en afgørelse omkring kortlægning. JAR giver et mere effektivt og struktureret overblik over kortlægningen af jordforurening.

For de videreførte sager fra tidligere år drejer det sig om Regionskommunens aktive afværgelokaliteter. Forureningssager som disse er store og komplekse, og når både boliger og grundvand er involveret, er der tale om en løbende indsats, hvor der arbejdes for at fastholde en stabil og effektiv drift.

På **Birkebakken 10 i Allinge** udtages der to gange årligt vandprøver for at sikre, at det aktive kul fortsat renser grundvandet tilstrækkeligt. Målingerne, der udtages før rensning, viser en generel faldende tendens i koncentrationerne af klorerede opløsningsmidler i grundvandet. Det er for tidligt at vurdere, om udviklingen skyldes naturlig nedbrydning, variationer i nedbørsmængder eller ændrede grundvandsforhold.

På **Birkevænget 4 i Allinge** kontrolleres indeluften to gange årligt for at sikre, at forureningen med klorerede opløsningsmidler ikke påvirker familien i deres hjem. I 2025 er der blevet tinglyst en servitut på ejendommen vedrørende

et Genvex-anlæg, som har vist sig mere effektivt end det tidligere sug under gulvet.

Ved **Viktor Vask** blev der i 2023 etableret 4 nye grundvandsboringer. Der er i 2025 indgået en lejeaftale med entreprenørfirmaet *Frisesdahl A/S*, som skal etablere en afværgeløsning til rensning af grundvandet. Anlægget er under opførelse og forventes færdigbygget inden længe.

På **Østergade 49 og 53** samt **Østervoldgade 12 og 14** udføres der løbende driftstilsyn og prøvetagning to gange årligt af grundvandet – både før og efter rensning – for at sikre en stabil drift og renseseffekt. Derudover vedligeholdes anlæggenes alarmer, og der rykkes ud ved eventuelle driftsforstyrrelser på pumpen eller det aktive sug under gulvene, som forhindrer forureningen i at trænge ind i boligerne. Driften har været stabil, og afværgeanlæggene fungerer efter hensigten.

Samlet set vurderes indsatsen at fungere stabilt, og der ses løbende tegn på forbedring af både grundvandskvalitet og indeklima på de berørte ejendomme.

Forslag til Indsatsplan 2026, er vedlagt som bilag.

Økonomiske konsekvenser

Det regionale jordforureningsbudget for 2026 forventes at udgøre ca. 3,45 mio. kr. Heraf er ca. 1,28 mio. kr. afsat til kortlægning, undersøgelser, løn- og personaleomkostninger samt administration. Til særlige indsatser er der afsat i alt ca. 320.439 kr. til PFAS, hvoraf 167.286 kr. er nye midler tilført i 2026, mens 153.153 kr. forventes overført fra 2025.

Indsatsen for overfladevand finansieres udelukkende af overførte midler fra 2025 på i alt 151.000 kr. Endelig er der afsat 1,7 mio. kr. til afværgeforanstaltninger og drift af eksisterende anlæg, der skal sikre en effektiv håndtering af forurening.

Bilag

Indsats på forurenede grunde i 2026 og kommende år

Punkt 8: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Orientering

Gensidig orientering gives.

- Opdatering på producentansvar på emballager. (BOFA).

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Orientering givet.

Punkt 9: Sager til høring

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Indstilling

Sager til høring i Ældre-, Handicap eller Ungerådet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 05-11-2025

Ingen.

Punkt 10: Lukket: Lukket punkt: Status på tvisten mellem BOFA og HCS

25/18761